

การพัฒนายุทธศาสตร์ความร่วมมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา ด้านการอาชีวศึกษา

Development of cooperative strategies of local administration organizations for the provision of vocational education

อนุชัย งามวรงค์กูร

Anuchai Ramwarungkura

ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร 10900

Department of Vocational Education, Faculty of Education, Kasetsart University, Bangkok 10900, Thailand.

ARTICLE INFO

Article history:

Received 12 June 2014

Received in revised form

8 February 2015

Accepted 1 March 2015

Keywords:

cooperative strategies,
local administration organizations,
vocational education

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) to study states and problems 2) to study cooperative factors, and 3) to determine cooperative strategies for the provision of vocational education. This research was divided into three phases. The first phase studied the states and problems of education provision for all 7 vocational colleges. The data were collected from 845 students and 132 teachers using a questionnaire. The statistics used in this phase were the mean and standard deviation. The second phase studied the cooperative factors of vocational education provision using the opinions of two groups of executives derived from simple random sampling comprising 276 government sector executives and 370 private sector executives. A questionnaire was used to collect the data. Data analysis employed an independent sample *t*-test and factor analysis. In the third phase, the cooperative strategies in vocational education provision were determined from focus group discussion with 37 purposively selected experts while the qualitative data were analyzed using content analysis. The research findings revealed that the overall education provision states and problems of local administrative organizations were at the high level and medium level, respectively. The factors could be classified into 4 aspects: 1) cooperation between vocational college and external organizations, 2) cooperation between municipalities, private sectors, and other local administration colleges, 3) competence of the college administrator, and 4) enhancement of the education provision policy. The cooperative strategies from the focus group discussion identified 5 cooperative strategies appropriate to the vocational colleges in the municipalities: 1) professional development of teachers and education personnel, 2) curriculum development of vocational education, 3) quality assurance system development, 4) student affair development, and 5) dual system development. Such cooperative strategies would produce successful vocational education management of vocational colleges in the future.

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพ และปัญหาในปัจจุบัน 2) ศึกษาปัจจัยความร่วมมือ และ 3) กำหนดยุทธศาสตร์ความร่วมมือในการจัดการศึกษาด้านการอาชีวศึกษา

ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การดำเนินงานวิจัยแบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่หนึ่งศึกษาสภาพ และปัญหาของการจัดการศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดเทศบาล จำนวน 7 แห่ง เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากนักเรียน นักศึกษาจำนวน 845 คนและ

c corresponding author.

e-mail address: feduacr@ku.ac.th

<https://doi.org/10.34044/j.kjss.2016.37.1.03>
2452-3151/© 2016 Kasetsart University

ครูจำนวน 132 คน สถิติที่ใช้ในขณะนี้คือ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระยะที่สองศึกษา ปัจจัยความร่วมมือของการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาจากความคิดเห็นของผู้บริหารด้วยการสุ่มแบบง่าย แบ่งออกเป็นผู้บริหารจากภาครัฐจำนวน 276 คน และผู้บริหารจากภาคเอกชนจำนวน 370 คน โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มผู้บริหารภาครัฐ และผู้บริหารภาคเอกชน และการวิเคราะห์องค์ประกอบ และระยะที่สามเป็นการกำหนดยุทธศาสตร์ความร่วมมือด้านการอาชีวศึกษา โดยการประชุมกลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ 37 คน ที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจง ใช้แนวทางการประชุมกลุ่มเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยมีสาระสำคัญดังนี้ ผลการศึกษาสภาพ และปัญหาการจัดการศึกษาด้านการอาชีวศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพบว่า ภาพรวมของสภาพการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน และภาพรวมของปัญหาของการจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ปัจจัยความร่วมมือของการจัดการศึกษาจัดกลุ่มได้ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความร่วมมือของสถานศึกษากับหน่วยงานภายนอก 2) ด้านความร่วมมือของเทศบาลกับภาคเอกชนและอปท. 3) ด้านความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา และ 4) ด้านการส่งเสริมของการจัดการศึกษาเชิงนโยบาย ส่วนการกำหนดยุทธศาสตร์ความร่วมมือในการจัดการศึกษาด้านการอาชีวศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากการประชุมกลุ่ม พบว่ายุทธศาสตร์ความร่วมมือที่เหมาะสมกับวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดเทศบาลประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์ได้แก่ 1) การพัฒนาวิชาชีพของครูและบุคลากรทางการศึกษา 2) การพัฒนาหลักสูตรด้านการอาชีวศึกษา 3) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพทางการศึกษา 4) การพัฒนานักเรียน นักศึกษา และ 5) การพัฒนาระบบทวิภาคีด้านการอาชีวศึกษา โดยยุทธศาสตร์ความร่วมมือดังกล่าวจะทำให้การจัดการศึกษาด้านการอาชีวศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดเทศบาลประสบความสำเร็จได้ในอนาคต

คำสำคัญ: ยุทธศาสตร์ความร่วมมือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาชีวศึกษา

บทนำ

ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 กำหนดให้รัฐกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึ่งตนเอง และ

ตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นด้วยตนเอง ซึ่งถือได้ว่าการกระจายอำนาจภายใต้บริบทของการบริหารปกครองในพื้นที่ หรือที่เรียกว่า **ท้องถิ่น (local government)** (นครินทร์, 2547) เป็นการจัดการความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจระหว่างรัฐกับภาคส่วนอื่นในสังคมในทิศทางที่รัฐให้ภาคส่วนอื่นมีส่วนร่วมในการใช้อำนาจรัฐและมีหน้าที่บริการสาธารณะหรือการดำเนินการในภารกิจอื่นใดที่จำเป็นตามที่รัฐเห็นสมควร (ปธาน, 2554) ภารกิจหนึ่งของท้องถิ่นที่ต้องจัดประโยชน์ในสาธารณะของพื้นที่ คือ การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาด้านการศึกษาในท้องถิ่นในรูปแบบของการศึกษาฝึกอบรม สำหรับการฝึกอาชีพนั้นได้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดการศึกษาอบรมและการฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นได้ในหมวดที่ 14 การปกครองส่วนท้องถิ่นของมาตรา 289 วรรค 2 มีสาระสำคัญที่ว่า **“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรม และการฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐานและระบบการศึกษาของชาติ”** สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ปีพุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติมปีพุทธศักราช 2545 และ 2553 มาตรา 41 มีบัญญัติว่า **“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่ง หรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่น”**

เทศบาลเป็นรูปแบบหนึ่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และพระราชบัญญัติเทศบาลกำหนดภารกิจด้านการศึกษาที่สามารถจัดการศึกษาได้ตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงอาชีวศึกษา การจัดการศึกษาของเทศบาลส่วนใหญ่เป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนการจัดการศึกษาด้านการอาชีวศึกษาของเทศบาลเน้นการพัฒนาอาชีพตามความต้องการของชุมชน (Barlow, 1974; Evan & Herr, 1978) ในแผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่นระยะสามปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 – พ.ศ. 2557 กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาการอาชีวศึกษาออกเป็น 5 ประการดังนี้ 1) ส่งเสริมให้เกิดการเชื่อมโยงและเทียบโอนการเรียนรู้อาชีวศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย 2) พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษา 3) ส่งเสริมการศึกษา ค้นคว้า ทดลองหาแนวทางการจัดอาชีวศึกษา 4) ยกระดับมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษา และ 5) ส่งเสริมการพัฒนาภาพลักษณ์นักเรียน นักศึกษาอาชีวศึกษา (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2554)

การจัดตั้งวิทยาลัยอาชีวศึกษาสังกัดเทศบาลมีการดำเนินการมาครั้งแรกในปีพุทธศักราช 2549 จนถึงในปีพุทธศักราช 2556 มีการจัดตั้งในรูปแบบวิทยาลัยอาชีวศึกษา จำนวน 7 แห่งเท่านั้น โดยสังกัดเทศบาลนครจำนวน 2 แห่งได้แก่ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลนครนครปฐม และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลนครอ้อมน้อย และสังกัดเทศบาลเมือง จำนวน 5 แห่งได้แก่ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลเมืองพระพุทธบาท วิทยาลัยอาชีวศึกษาศรีราชา วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลเมืองนาสาร วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลเมืองกำแพงเพชร และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลเมืองหล่มสัก การจัดการศึกษาด้านการอาชีวศึกษาเป็นสิ่งที่ใหม่ของการศึกษาระดับเทศบาล ซึ่งแตกต่างจากภารกิจเดิมในอดีตที่ได้ทำในลักษณะของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้นการสร้างความร่วมมือของการจัดการศึกษาในระดับนี้จึงเป็นสิ่งจำเป็นเนื่องจากการจัดการศึกษาด้านการอาชีวศึกษาจะมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อการฝึกปฏิบัติต้องฝึกปฏิบัติจริงในสถานประกอบการ จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงศึกษาการพัฒนายุทธศาสตร์ความร่วมมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาด้านการอาชีวศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา ปัจจัยความร่วมมือ และกำหนดยุทธศาสตร์ความร่วมมือในการจัดการศึกษาด้านการอาชีวศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล 3 ระยะ โดยระยะที่หนึ่งเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสภาพ และปัญหาของการจัดการศึกษาด้านการอาชีวศึกษา สังกัดเทศบาลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูจำนวน 132 คนจากจำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 83.02 และนักเรียนนักศึกษาจำนวน 845 คนจากจำนวนทั้งหมด 1,385 คน คิดเป็นร้อยละ 61.01 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา คือค่าเฉลี่ย เลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนระยะที่สองเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากผู้บริหาร 7 จังหวัดที่เป็นที่ตั้งของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดเทศบาลด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย จากผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดเทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 276 คนจากจำนวน 716 คน และผู้บริหารจากภาคเอกชนจำนวน 370 คนจากจำนวนทั้งหมด 4,937 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ Independent Sample t-test เพื่อสกัดปัจจัยความร่วมมือที่มีความคิดเห็นตรง

กันของผู้บริหารภาครัฐ และภาคเอกชน หลังจากนั้นนำมาวิเคราะห์ห้วงองค์ประกอบด้วยการหมุนแกนแบบตั้งฉากประเภท Varimax เพื่อจัดกลุ่มปัจจัยความร่วมมือของการจัดการศึกษาด้านการอาชีวศึกษา และระยะสุดท้ายเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการประชุมกลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ 37 คน ที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจงได้แก่ นายกเทศมนตรี ปลัดนายกเทศมนตรี ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาสังกัดเทศบาล ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาสังกัดเทศบาล และครู เครื่องมือที่ใช้ในขณะนี้ เป็นแนวทางการประชุมกลุ่ม และการวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (ภาพที่ 1)

ผลการวิจัย

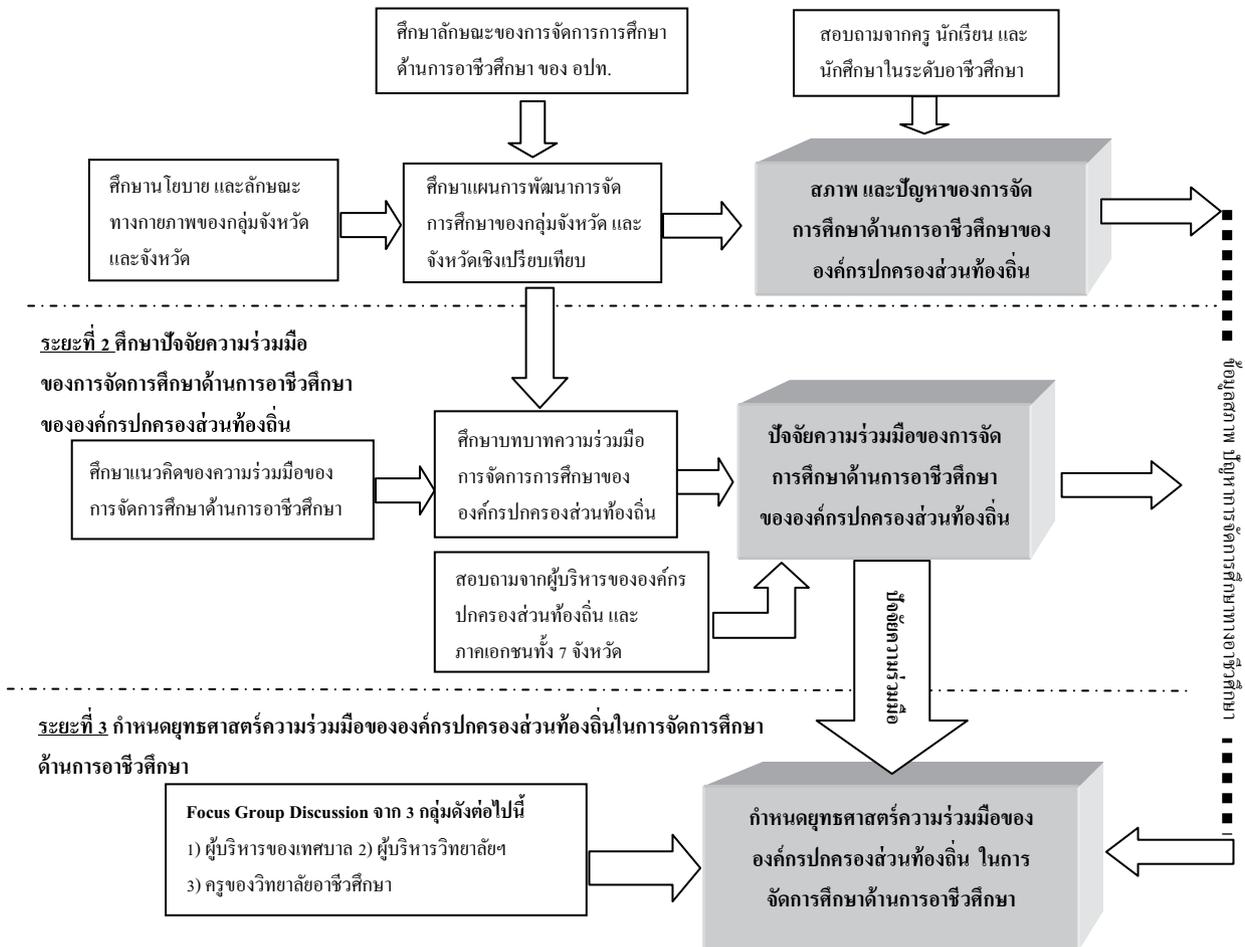
ผู้วิจัยแบ่งผลการวิจัยตามแผนการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ ดังต่อไปนี้ ผลการวิจัยระยะที่หนึ่ง สภาพของการจัดการศึกษาด้านการอาชีวศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ได้แก่ 1) ด้านวิชาการและกระบวนการเรียนรู้ 2) ด้านบริหารทั่วไป และ 3) ด้านเครือข่ายชุมชน ภาคเอกชน และ อปท. พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อมีการวิเคราะห์สภาพของการจัดการศึกษารายด้านยังพบอีกว่า ด้านวิชาการและกระบวนการเรียนรู้ 3 อันดับแรกอยู่ในระดับมาก คือ 1) ครูมีประสบการณ์ทักษะการถ่ายทอดสู่การปฏิบัติได้จริง 2) สถานศึกษามีการจัดฝึกประสบการณ์จริงนอกเหนือจากการฝึกงาน และ 3) สถานศึกษามีระบบการฝึกงานที่เป็นรูปธรรม ตามลำดับ ส่วนด้านการบริหารทั่วไป 3 อันดับแรกอยู่ในระดับมาก คือ 1) สถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ และพันธกิจสอดคล้องกับการจัดการศึกษาของชุมชน 2) สถานศึกษามีระบบส่งเสริมและการพัฒนาบุคลากรเป็นรูปธรรม และ 3) สถานศึกษามีระบบการสรรหาบุคลากรอย่างเป็นระบบ ตามลำดับ และด้านเครือข่ายชุมชน ภาคเอกชน และ อปท. 3 อันดับสุดท้ายอยู่ระดับปานกลาง ได้แก่ 1) การจัดตั้งเครือข่ายศิษย์เก่าเพื่อความเข้มแข็งในการพัฒนาสาขาวิชาชีพ 2) การมีศูนย์วิทยุบริการในการบริการวิชาการแก่ชุมชน และ 3) การระดมทรัพยากรในการจัดการอาชีวศึกษาร่วมกับเครือข่ายทั้งใน และต่างประเทศ (ตารางที่ 1)

ส่วนปัญหาในการจัดการศึกษาด้านการอาชีวศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านครู ด้านการเรียนการสอน ด้านความร่วมมือของสถานศึกษา และด้านผู้บริหารและนโยบายของสถานศึกษา พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านยังพบอีกว่า

ปัญหาอันดับแรกเกี่ยวกับครู คือ ครูมีภาระงานสอนด้านปฏิบัติ มากเกินไป รองลงมาครูมีภาระงานสอนด้านบรรยายมากเกินไป ด้านการเรียนการสอนมีปัญหาอันดับแรก คือ วัสดุฝึกไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียนในภาคปฏิบัติ รองลงมาเป็นขนาดห้องเรียนบรรยายไม่ได้ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ ส่วนด้านการสร้างความร่วมมือของสถานศึกษา มีปัญหาอันดับแรก คือ สถานศึกษาขาดการทำความร่วมมือกับสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ รองลงมาสถานศึกษาขาดการจัดตั้งคณะกรรมการความร่วมมือภายใน ส่วนด้านผู้บริหาร และนโยบายของสถานศึกษามีปัญหาเป็นอันดับแรก คือ สถานศึกษาไม่มีการจัดตั้งชมรมศิษย์เก่าอย่างเป็นรูปธรรม รองลงมาผู้บริหารไม่มีนโยบายด้านการจัดการศึกษาร่วมกับจังหวัด (ตารางที่ 2)

ผลการวิจัยระยะที่สองพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยความร่วมมือในการจัดการศึกษาด้าน การอาชีวศึกษาของกลุ่มผู้บริหารภาครัฐ และภาคเอกชนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หลังจากนั้นนำมาจัดกลุ่มปัจจัยเงื่อนไขด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) ด้วยการหมุนแกนแบบตั้งฉากประเภท Varimax จากเงื่อนไขของการวิเคราะห์องค์ประกอบนั้นต้องมีการทดสอบความเหมาะสมของปัจจัยด้วยค่า Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) และทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยด้วยค่า Bartlette's test ก่อน พบว่า ปัจจัยทั้ง 20 ปัจจัยมีค่า KMO มากกว่า .5 และความสัมพันธ์มีค่า Significance เท่ากับ .000 น้อยกว่า .05 หมายความว่าปัจจัยแต่ละปัจจัยมีความสัมพันธ์กัน และเหมาะสมต่อการวิเคราะห์องค์ประกอบได้ต่อไป

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพ และปัญหาของการจัดการศึกษาด้านการอาชีวศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น



ภาพที่ 1 แผนการวิจัย

ตารางที่ 1 สภาพการณ์การจัดการศึกษาด้านการอาชีวศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในวิทยาลัยอาชีวศึกษา จำนวน 7 แห่งสังกัดเทศบาล

รายการ	\bar{x} (SD)	แปลความหมาย
1. ด้านวิชาการและกระบวนการเรียนรู้		
1.1 สถานศึกษามีครูที่มีประสบการณ์ทักษะการถ่ายทอดสู่การปฏิบัติได้จริง	4.01 (.860)	มาก
1.2 สถานศึกษามีการจัดฝึกประสบการณ์จริง นอกเหนือจากการฝึกงาน	3.88 (.878)	มาก
1.3 สถานศึกษามีระบบการฝึกงานอย่างเป็นระบบ	3.87 (.881)	มาก
1.4 สถานศึกษามีหลักสูตรฐานสมรรถนะตรงความต้องการของท้องถิ่น	3.78 (.777)	มาก
1.5 สถานศึกษามีการจัดทำระบบประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบ	3.77 (.915)	มาก
1.6 สถานศึกษามีกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนาวิชาชีพที่เป็นรูปธรรม	3.75 (.899)	มาก
1.7 สถานศึกษามีการจัดระบบการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือดูแลอย่างเป็นรูปธรรม	3.71 (.851)	มาก
1.8 สถานศึกษามีการสนับสนุนนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ของนักเรียน นักศึกษา	3.69 (.924)	มาก
1.9 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนให้เหมือนกับการทำงานจริง	3.57 (.946)	มาก
ด้านวิชาการและกระบวนการเรียนรู้โดยเฉลี่ย	3.78 (.614)	มาก
2. ด้านการบริหารทั่วไป		
2.1 สถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ และพันธกิจสอดคล้องกับการจัดการศึกษาของชุมชน	3.67 (.900)	มาก
2.2 สถานศึกษามีระบบส่งเสริมและการพัฒนา บุคลากรทางการ อาชีวศึกษาเป็นรูปธรรม	3.63 (.937)	มาก
2.3 สถานศึกษามีระบบการสรรหาบุคลากรด้านการอาชีวศึกษาอย่างเป็นระบบ	3.59 (.958)	มาก
2.4 สถานศึกษามีระบบการจัดสวัสดิการ และสิทธิประโยชน์ต่อบุคลากร และนักเรียน นักศึกษา	3.57 (.934)	มาก
2.5 สถานศึกษามีระบบการจัดทำแผนงบประมาณ และทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ	3.55 (.917)	มาก
2.6 สถานศึกษามีระบบติดตาม และประเมินผลทางการบริหารจัดการอย่างเป็นรูปธรรม	3.54 (.898)	มาก
2.7 สถานศึกษามีระบบการจัดซื้อ จัดหาวัสดุฝึกด้านการอาชีวศึกษาที่เป็นรูปธรรม	3.51 (1.004)	มาก
2.8 สถานศึกษามีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการด้านอาชีวศึกษา	3.50 (.883)	มาก
2.9 สถานศึกษาของท่านมีระบบการบริหารความเสี่ยงภายในสถานศึกษา	3.37 (.916)	ปานกลาง
ด้านการบริหารทั่วไปโดยเฉลี่ย	3.55 (.652)	มาก
3. ด้านเครือข่ายชุมชน ภาคเอกชน และอปท.		
3.1 สถานศึกษามีความร่วมมือในการจัดการศึกษาด้านการอาชีวศึกษากับชุมชน ภาคเอกชน และอปท. อื่นๆ	3.63 (.936)	มาก
3.2 สถานศึกษามีการร่วมมือกับชุมชนในการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้	3.62 (.950)	มาก
3.3 สถานศึกษามีการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับชุมชน ท้องถิ่น และอุตสาหกรรม	3.61 (.937)	มาก
3.4 สถานศึกษามีอัตลักษณ์ และเอกลักษณ์ จนเป็นที่ยอมรับของชุมชน	3.57 (1.004)	มาก
3.5 สถานศึกษามีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษากับ อปท. อื่นๆ	3.56 (.955)	มาก
3.6 สถานศึกษามีการฝึกอบรมวิชาชีพในลักษณะของหลักสูตรระยะสั้น ร่วมกับชุมชน ภาคเอกชน และอปท. อื่นๆ	3.55 (.977)	มาก
3.7 สถานศึกษามีการจัดตั้งเครือข่ายศิษย์เก่าเพื่อความเข้มแข็งในการพัฒนาสายวิชาชีพ	3.33 (1.092)	ปานกลาง
3.8 สถานศึกษามีศูนย์วิทยบริการในการบริการวิชาการแก่ชุมชน	3.29 (1.030)	ปานกลาง
3.9 สถานศึกษามีการระดมทรัพยากรในการจัดการอาชีวศึกษาร่วมกับเครือข่ายทั้งในและต่างประเทศ	3.28 (1.067)	ปานกลาง
ด้านเครือข่ายชุมชน ภาคเอกชน และอปท. โดยเฉลี่ย	3.49 (.729)	มาก

ตารางที่ 2 ปัญหาการจัดการศึกษาด้านการอาชีวศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาทั้ง 7 แห่ง สังกัดเทศบาล

รายการ	\bar{x} (SD)	แปลความหมาย
1. ด้านครู		
1.1 ภาระงานสอนของครูภาคปฏิบัติมากเกินไป	3.39 (.931)	ปานกลาง
1.2 ภาระงานสอนของครูภาคบรรยายมากเกินไป	3.38 (.975)	ปานกลาง
1.3 ภาระงานที่ปรึกษาโครงการวิชาชีพมากเกินไป	3.37 (.952)	ปานกลาง
1.4 ภาระงานของครูที่ต้องรับผิดชอบอื่นๆ มากเกินไป	3.37 (1.006)	ปานกลาง
1.5 ภาระงานของครูทำผลงานทางวิชาการมากเกินไป	3.29 (.928)	ปานกลาง
1.6 ครูที่จบวุฒิการศึกษาไม่ตรงสาขาวิชาที่สอนอยู่	3.04 (1.264)	ปานกลาง
ด้านครู โดยเฉลี่ย	3.30 (1.009)	ปานกลาง
2. ด้านการเรียนการสอน		
2.1 วัสดุฝึกไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียนในภาคปฏิบัติ	3.33 (1.070)	ปานกลาง
2.2 ขนาดห้องเรียนบรรยายไม่ได้ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้	3.32 (1.012)	ปานกลาง
2.3 เครื่องมือในชุดฝึกของนักเรียนไม่ทันสมัยต่ปัจจุบัน	3.32 (1.102)	ปานกลาง
2.4 ห้องปฏิบัติการฝึกวิชาชีพไม่เพียงพอของนักเรียน	3.27 (1.072)	ปานกลาง
2.5 หลักสูตรฐานสมรรถนะไม่ตรงความต้องการของนักเรียน	3.24 (1.068)	ปานกลาง
2.6 สถานที่ฝึกงานของนักเรียนไม่เพียงพอ	3.20 (1.051)	ปานกลาง
2.7 จำนวนนักเรียน นักศึกษามีสัดส่วนไม่ได้มาตรฐานตามที่กำหนดไว้	3.23 (1.012)	ปานกลาง
2.8 โรงเรียนวิชาชีพไม่เอื้อต่อการฝึกทักษะของนักเรียน นักศึกษา	3.22 (1.027)	ปานกลาง
2.9 โรงเรียนวิชาชีพไม่มีระบบความปลอดภัยให้นักเรียน	3.15 (1.060)	ปานกลาง
2.10 ห้องสมุดของสถานศึกษามีจำนวนหนังสือน้อยเกินไป	3.06 (1.118)	ปานกลาง
ด้านการเรียนการสอน โดยเฉลี่ย	3.23 (1.059)	ปานกลาง
3. ด้านการสร้างความร่วมมือของสถานศึกษา		
3.1 สถานศึกษาขาดการทำความร่วมมือกับสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ	3.22 (1.060)	ปานกลาง
3.2 สถานศึกษาขาดการจัดตั้งคณะกรรมการความร่วมมือภายใน	3.21 (1.046)	ปานกลาง
3.3 สถานศึกษาขาดการทำความร่วมมือกับ สอศ	3.20 (1.122)	ปานกลาง
3.4 สถานศึกษาขาดการทำความร่วมมือระหว่างเทศบาล	3.19 (1.119)	ปานกลาง
3.5 สถานศึกษาขาดการทำความร่วมมือกับ อบต.	3.18 (1.067)	ปานกลาง
3.6 สถานศึกษาขาดผู้ประสานงานกับเครือข่ายอย่างเป็นทางการ	3.17 (1.092)	ปานกลาง
3.7 สถานศึกษาขาดการทำความร่วมมือกับ อบจ.	3.14 (1.062)	ปานกลาง
3.8 สถานศึกษาขาดการทำความร่วมมือกับมหาวิทยาลัย	3.11 (1.132)	ปานกลาง
ด้านการสร้างความร่วมมือของสถานศึกษา โดยเฉลี่ย	3.18 (1.088)	ปานกลาง
4. ด้านผู้บริหาร และนโยบายของสถานศึกษา		
4.1 สถานศึกษาไม่มีการจัดตั้งชมรมศิษย์เก่าอย่างเป็นทางการ	3.35 (1.104)	ปานกลาง
4.2 ผู้บริหาร ไม่มีนโยบายด้านการจัดการศึกษาร่วมกับจังหวัด	3.23 (1.101)	ปานกลาง
4.3 สถานศึกษามีอัตราการลาออกของนักเรียนสูง	3.22 (1.080)	ปานกลาง
4.4 สถานศึกษาขาดการมีส่วนร่วมพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะของนักเรียน	3.19 (1.023)	ปานกลาง
4.5 สถานศึกษาขาดความอิสระของการบริหารจัดการด้านการอาชีวศึกษา	3.19 (1.151)	ปานกลาง
4.6 สถานการณ์จัดสรรงบประมาณของการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาไม่เพียงพอ	3.19 (1.127)	ปานกลาง
4.7 สถานศึกษามีการสนับสนุนงบประมาณในการทำงานนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ และงานสร้างสรรค์ของครูไม่เพียงพอ	3.16 (1.130)	ปานกลาง
4.8 ค่าตอบแทนของบุคลากรไม่พอเพียงกับค่าครองชีพในปัจจุบัน	3.15 (1.067)	ปานกลาง
4.9 ผู้บริหาร ไม่มีการสร้างความเข้าใจความก้าวหน้าของเส้นทางอาชีพของบุคลากร	3.15 (1.102)	ปานกลาง
4.10 ค่าตอบแทนของบุคลากรไม่เหมาะสมกับปริมาณงานที่ได้รับมอบหมาย	3.14 (1.098)	ปานกลาง
4.11 ผู้บริหาร ไม่เข้าใจการบริหารงานด้านการอาชีวศึกษาของสถานศึกษา	3.13 (1.173)	ปานกลาง
4.12 นโยบายการจัดการศึกษาของสถานศึกษาไม่ตรงกับนโยบายของเทศบาล	3.10 (1.098)	ปานกลาง
4.13 อัตราการลาออกของบุคลากรรอบปีที่ผ่านมาสูง	2.96 (1.214)	ปานกลาง
ด้านผู้บริหาร และนโยบายของสถานศึกษา โดยเฉลี่ย	3.17 (1.113)	ปานกลาง

ในการวิเคราะห์องค์ประกอบด้วยการหมุนแกนแบบตั้งฉากประเภท Varimax ของปัจจัย 20 ปัจจัย ยังพบอีกว่าสามารถจัดกลุ่มปัจจัยความร่วมมือออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านที่ 1 ด้านความร่วมมือของสถานศึกษากับหน่วยงานภายนอก มีค่า Eigenvalues เท่ากับ 10.747 และค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) อยู่ในช่วงระหว่าง .794 - .494 ด้านที่ 2 ด้านความร่วมมือของเทศบาลกับภาคเอกชนและอปท. มีค่า Eigenvalues เท่ากับ 1.761 และค่า Factor Loading อยู่ในช่วงระหว่าง .788 - .494 ด้านที่ 3 ด้านความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษามีค่า Eigenvalues เท่ากับ 1.357 และค่า Factor Loading อยู่ในช่วงระหว่าง .848 - .726 และด้านที่ 4 ด้านการส่งเสริมของการจัดการศึกษาเชิงนโยบายมีค่า Eigenvalues เท่ากับ 1.021 และค่า Factor Loading อยู่ในช่วงระหว่าง .830 - .757 (ตารางที่ 3)

ผลของการศึกษาระยะที่สาม จากการประชุมกลุ่มย่อย กำหนดยุทธศาสตร์ความร่วมมือในการจัดการศึกษาด้านการอาชีวศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกเป็น 5 ยุทธศาสตร์ ดังต่อไปนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาวิชาการ / วิชาชีพของครู และบุคลากรทางการศึกษา เป็นยุทธศาสตร์ที่เน้นการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาอย่างเร่งด่วนในการพัฒนาผลงานสร้างสรรค์ นวัตกรรม หรือสิ่งประดิษฐ์สร้างสรรค์ของครู โดยทำบันทึกความเข้าใจกับมหาวิทยาลัย และวิทยาลัยอาชีวศึกษาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นโครงการเป็นหลัก

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรด้านการอาชีวศึกษา โดยให้มีการวางยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาด้านการอาชีวศึกษาในระบบ ลักษณะการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ ทำความร่วมมือกับวิทยาลัยอาชีวศึกษาท้องถิ่น ส่วนการจัดการศึกษาด้านการอาชีวศึกษานอกระบบ เป็นการจัดการศึกษาเพื่อความต้องการของชุมชน ลักษณะของการสร้างภาคีเครือข่ายในการสร้างหลักสูตรระยะสั้นเพื่อการประกอบอาชีพ และการเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านอาชีพให้แก่ชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพทางการศึกษา ควรมีความร่วมมือกับวิทยาลัยอาชีวศึกษาท้องถิ่น ด้วยการทำบันทึกความเข้าใจแบบระบบพี่เลี้ยง นำมาสร้างระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสู่การประเมินคุณภาพภายนอก

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนานักเรียน นักศึกษา เป็นยุทธศาสตร์ที่เน้นการพัฒนานักเรียน นักศึกษาควรมีความ

ร่วมมือกับบริษัทเอกชนในการจัดหาสถานที่ฝึกงานของนักเรียน และการสร้างความร่วมมือลักษณะภาคีเครือข่ายกับวิทยาลัยอาชีวศึกษาท้องถิ่นพัฒนาโครงการทางวิชาชีพ หรือสิ่งประดิษฐ์ของนักเรียน นักศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาระบบทวิภาคีด้านการอาชีวศึกษาควรทำบันทึกความเข้าใจกับวิทยาลัยอาชีวศึกษาท้องถิ่น ระบบพี่เลี้ยง ระบบทวิภาคี และการสร้างหลักสูตรร่วมกันกับภาคเอกชนเพื่อตอบสนองความต้องการกำลังคนของอุตสาหกรรม

จากยุทธศาสตร์ความร่วมมือของการจัดการศึกษาด้านการอาชีวศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดเทศบาลทั้งหมด 5 ยุทธศาสตร์ มีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของระบบการศึกษา ได้แก่ ในระบบ นอกระบบ และทวิภาคี โดยหน่วยงานที่มีความร่วมมือของการจัดการศึกษาด้านการอาชีวศึกษากับวิทยาลัย ได้แก่ วิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มหาวิทยาลัย สถานประกอบการ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชนรูปแบบของความร่วมมือส่วนใหญ่เป็นการทำบันทึกความเข้าใจ ภาคีเครือข่าย โดยทั้ง 5 ยุทธศาสตร์นั้นสามารถเขียนแผนภาพต้นแบบยุทธศาสตร์ความร่วมมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาด้านการอาชีวศึกษา และยุทธศาสตร์ความร่วมมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสู่การกำหนดเป้าหมายในการจัดการศึกษาด้านการอาชีวศึกษา (ภาพที่ 2 และ 3)

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการพัฒนายุทธศาสตร์ความร่วมมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาด้านการอาชีวศึกษา เป็นลักษณะของการจัดการศึกษาด้านการอาชีวศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดเทศบาลเป็นการดำเนินการจัดการศึกษาขึ้นเองภายในเทศบาล มิใช่เป็นการดำเนินการรับถ่ายโอนภารกิจการจัดการศึกษาที่รัฐจะถ่ายโอนภารกิจจัดการศึกษาของรัฐให้เทศบาลเป็นผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้จัดการด้านการศึกษา ประเด็นของการอภิปรายผล ผู้วิจัยนำเสนอเป็น 4 ประเด็นดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ 1 สภาพการจัดการศึกษาด้านการอาชีวศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ครูที่มีประสบการณ์

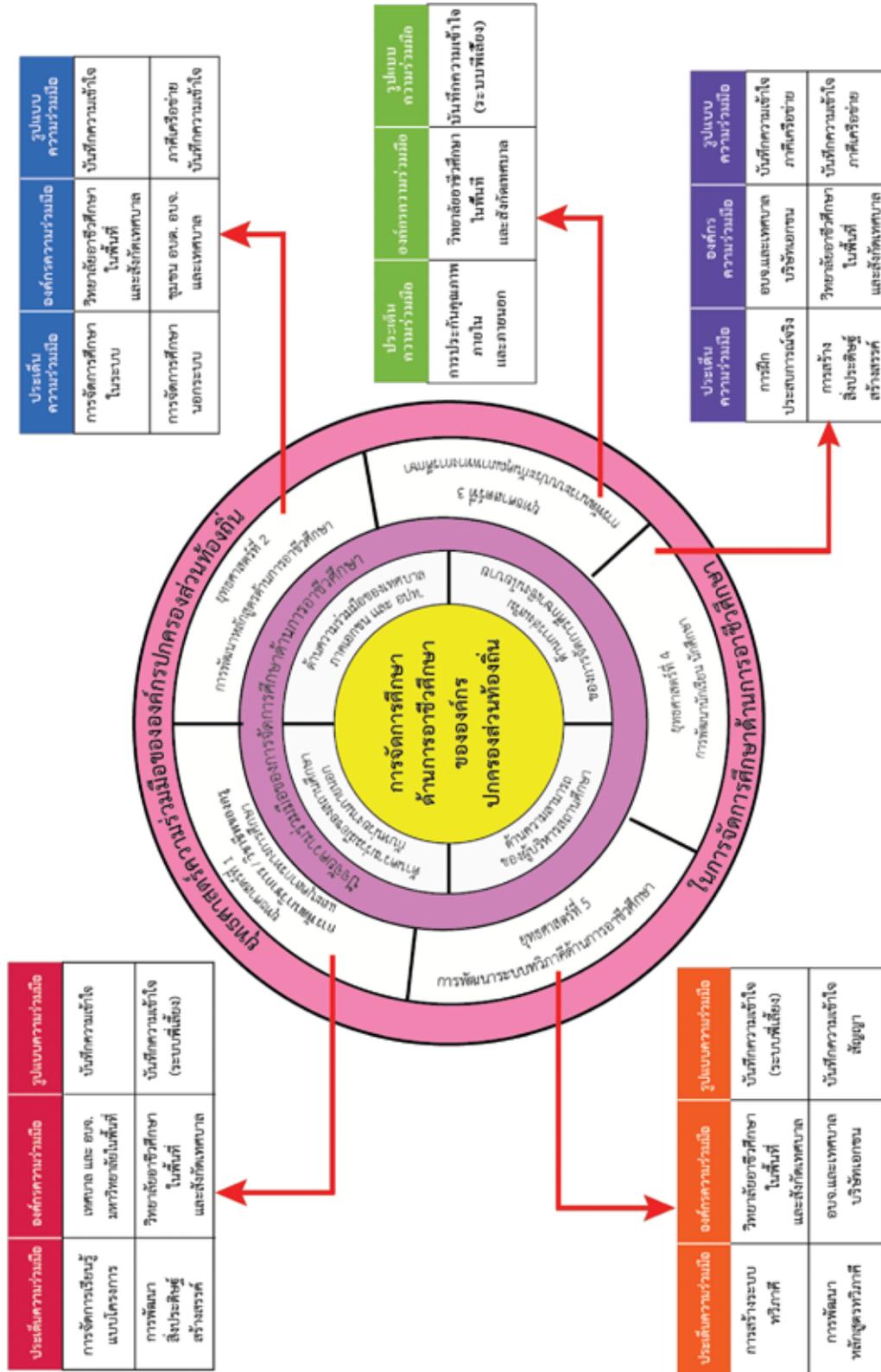
ตารางที่ 3 การจัดกลุ่มปัจจัยความร่วมมือนำในการจัดการศึกษาด้านการอาชีวศึกษา

รายการ	Independent Sample t-test			ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading)
	\bar{x}	SD	t	
ด้านความร่วมมือของสถานศึกษากับหน่วยงานภายนอก				
1. สถานศึกษามีความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาบุคลากรกับภาคเอกชน และสถานศึกษาอื่น ๆ	3.20	1.065	1.726	.085
2. สถานศึกษาได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อผลงานวิจัย งานสร้างสรรค์ นวัตกรรม หรือสิ่งประดิษฐ์ของครู และนักเรียน นักศึกษาจากภาคเอกชน และ อปท.	3.03	1.099	1.639	.102
3. สถานศึกษามีการสร้างความร่วมมือกับเครือข่ายเพื่อผลิตหลักสูตรฯ รองรับประชาคมอาเซียน (AC)	3.09	1.110	1.313	.190
4. สถานศึกษามีการผลิตหลักสูตรร่วมกับภาคเอกชน เทศบาลตนเอง และ อปท.	3.26	1.077	-1.588	.113
5. สถานศึกษาได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อการปรับปรุงสถานที่ โรงเรียน ห้องปฏิบัติการกับภาคเอกชน และอปท.	2.95	1.125	.992	.321
6. เทศบาลจัดตั้งคณะกรรมการด้านอาชีวศึกษาในระดับเทศบาลกับสถานศึกษา	2.93	1.188	-.825	.410
7. สถานศึกษาจัดตั้งคณะกรรมการร่วมกับภาคเอกชน และ อปท. เพื่อการกำหนดทิศทางด้านอาชีวศึกษาในอนาคต	3.31	.903	1.574	.116
8. ผู้บริหารสถานศึกษามีความเข้าใจบริบทของการบริหารงาน อปท. ของการจัดการศึกษาทางการอาชีวศึกษาเป็นอย่างดี	3.21	.933	.562	.574
Eigenvalues				10.747
Variance (percent)				53.734
ด้านความร่วมมือของเทศบาล กับภาคเอกชนและอปท.				
1. เทศบาลมีความร่วมมือของการจัดการศึกษาด้านการอาชีวศึกษากับ อปท. อื่น	3.06	1.071	1.644	.101
2. เทศบาลมีส่วนร่วมในการนิเทศ ติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษา	3.10	1.119	.314	.753
3. เทศบาลมีการวางแผนร่วมกับสถานศึกษาด้านกรอบอัตรากำลังบุคลากรให้เหมาะสมกับภาระงาน	3.06	1.114	1.218	.224
4. เทศบาลมีความร่วมมือกับภาคเอกชนในการจัดหา สนับสนุน สื่อ และแหล่งการเรียนรู้ให้กับสถานศึกษา	3.33	.976	1.451	.148
5. สถานศึกษาได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อการเรียนการสอนด้านอาชีวศึกษากับภาคเอกชน และ อปท.อื่น	3.16	1.077	1.224	.221
Eigenvalues				1.761
Variance (percent)				8.803

(ต่อ)

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการ	Independent Sample t-test			ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading)
	\bar{x}	SD	t	
ด้านความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา				
1. ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้เรื่องการจัดการณ์การด้านการศึกษาสอดคล้องกับการมีส่วนร่วมของ อปท.	3.36	.959	1.449	.148
2. ผู้บริหารสถานศึกษามีนโยบายการบริหารจัดการอาชีวศึกษาสอดคล้องกับแผนพัฒนาของเทศบาล ของตนเอง	3.20	.956	.502	.616
3. ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างภาคีเครือข่ายด้านการศึกษาของภาคเอกชน และ อปท.	3.40	.884	1.053	.293
4. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถทำงานแบบมีส่วนร่วมกับ อปท. เกี่ยวกับบริหารจัดการศึกษาด้านการอาชีวศึกษา	3.36	.872	1.689	.092
Eigenvalues				1.357
Variance (percent)				6.786
ด้านการส่งเสริมการจัดการศึกษาเชิงนโยบาย				
1. เทศบาลมีส่วนร่วมในการส่งเสริมด้านวิชาการในการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา	3.07	1.069	.943	.346
2. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีนโยบายตามแผนการกระจายอำนาจด้านการศึกษาอย่างชัดเจน	3.19	1.010	-.304	.762
3. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีการจัดตั้งคณะกรรมการด้านอาชีวศึกษาร่วมภาครัฐ และเอกชน เพื่อกำหนดนโยบายด้านการศึกษาของ อปท.	3.13	1.051	1.372	.171
Eigenvalues				1.021
Variance (percent)				5.105
KMO and Bartlett's Test				
Kaiser- Meyer – Olkin Measure of Sampling Adequacy	.940	Bartlett's Test of Sphericity : Approximation Chi – Square 10,655.438		
df	190			
Sig.	.000			



ภาพที่ 2 ต้นแบบยุทธศาสตร์ความร่วมมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาด้านการอาชีวศึกษาแนวราบ

ทักษะการถ่ายทอดสู่การปฏิบัติได้จริง นั้นหมายความว่า การจัดการศึกษาด้านการอาชีวศึกษา เป็นการศึกษาที่เน้นการฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดทักษะของการทำงานได้จริง และฝึกฝนจนเกิดความชำนาญจนสามารถพัฒนาสายอาชีพในอนาคต (Prosser & Quigley, 1949; Thomson, 1973; Barlow, 1974; Maley, 1975; Calhoun & Finch, 1976; Evan & Herr, 1978) ในทางกลับกันคุณภาพของครูยังไม่สอดคล้องกับภารกิจของสถานศึกษาที่ต้องการผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์วิชาชีพอย่างแท้จริง (บรรเลง ชีรวุฒิ สบสันต์ และ ปิยชาติ, 2548) ส่วนด้านเครือข่ายชุมชน ภาคเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งถือว่าเป็นจุดแข็งของเทศบาลในการจัดการศึกษาด้านการอาชีวศึกษาทั้งภายในเขตจังหวัด และภายนอกจังหวัดของที่ตั้งสอดคล้องกับเก็จกน (2554) ที่ระบุว่า การจัดการศึกษาของชุมชนจะประสบความสำเร็จก็ต่อเมื่อชุมชนให้ความร่วมมือ และมีความรู้สึกเป็นเจ้าของสถานศึกษาในชุมชน และมีบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษา

ประเด็นที่ 2 ปัญหาในการจัดการศึกษาด้านการอาชีวศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคือภาระงานสอนของครูภาคปฏิบัติมากเกินไป และงานอื่นนอกเหนือภาระงานสอน นั่นคือครูนอกจากมีภาระงานสอนในสถานศึกษาแล้ว ครูต้องมีเวลาช่วยงานของท้องถิ่นซึ่งบางครั้งมีผลกระทบต่อพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียน ส่งผลทำให้ครูจำนวนหนึ่งไม่ต้องการโอน หรือบรรจุเป็นครูเทศบาลในการกระจายอำนาจการศึกษาลงสู่ท้องถิ่น (เก็จกน, 2554) ส่วนด้านผู้บริหารและนโยบายของวิทยาลัยฯ พบว่าวิทยาลัยฯ ขาดความเป็นอิสระของการบริหารจัดการด้านการอาชีวศึกษา นั่นคือวิทยาลัยฯ ยังไม่เป็นสภาพนิติบุคคลอย่างแท้จริง เทศบาลเป็นผู้กำกับและติดตามการบริหารจัดการของผู้อำนวยการ และผู้อำนวยการยังไม่มีอำนาจเต็มในการบริหารจัดการ ประกอบกับเทศบาลยังไม่เข้าใจบริบทเรื่องของการศึกษาด้านการอาชีวศึกษาในพื้นที่ (คณะกรรมการการศึกษาวุฒิสภา, 2555)

ประเด็นที่ 3 ปัจจัยความร่วมมือในการจัดการศึกษาด้านการอาชีวศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพบว่า มีกลุ่มปัจจัยความร่วมมือของวิทยาลัยฯ กับหน่วยงานภายนอกโดยเฉพาะอย่างยิ่งกับต่างประเทศ สอดคล้องกับคณะกรรมการการศึกษาวุฒิสภา (2555) เห็นความสำคัญของปัจจัยที่เกี่ยวกับการผลิตหลักสูตรการอาชีวศึกษาในอนาคตกับเครือข่ายต่างประเทศเพื่อผลิตหลักสูตรรองรับประชาคมอาเซียน และกลุ่มปัจจัยด้านความร่วมมือของเทศบาล กับภาคเอกชนและองค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นกลุ่มปัจจัยที่เน้นบทบาทของเทศบาลร่วมมือจัดการศึกษาด้านการอาชีวศึกษาทั้งระหว่างเทศบาลด้วยกันเองภายในจังหวัด หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัด ตลอดจนภาคเอกชนภายในจังหวัดสอดคล้องกับชนิดา สนานจิตร และ อุบลวรรณ (2550) และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2551) ที่เสนอว่า แผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีความร่วมมือในเทศบาลด้วยกัน และนอกเทศบาล

ประเด็นที่ 4 รูปแบบความร่วมมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาด้านการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 1) ภาคเอกชนร่วมมือในการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาด้านสถานที่ฝึกงานของนักเรียน นักศึกษา 2) วิทยาลัยอาชีวศึกษาท้องถิ่น หรือกลุ่มอาชีวศึกษาจังหวัดร่วมมือด้านการพัฒนาระบบของการประกันคุณภาพด้านการอาชีวศึกษา และการพัฒนาโครงการทางวิชาชีพ หรือสิ่งประดิษฐ์ของนักเรียน นักศึกษา ด้านการพัฒนาระบบของการประกันคุณภาพด้านการอาชีวศึกษา การพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ และระบบทวิภาคี 3) มหาวิทยาลัยในพื้นที่ร่วมมือในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาด้านการอาชีวศึกษา 4) ชุมชนร่วมมือในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ชุมชน และพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นเพื่อประกอบการอาชีพ และ 5) องค์กรบริหารส่วนจังหวัดร่วมมือการสนับสนุนงบประมาณด้านการพัฒนาการเรียนการสอนอาชีวศึกษา ทั้ง 5 รูปแบบเป็นรูปแบบความร่วมมือในลักษณะที่ไม่ได้เกิดเป็นองค์กรหรือนิติบุคคลตามกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เรียกว่า สหการ ในประเทศไทยความร่วมมือในการจัดการด้านการอาชีวศึกษา ยังไม่เป็นรูปธรรม แต่เป็นลักษณะภาคีเครือข่าย คือ “ที่ช่วยน้อง” หรือ “แม่ข่าย-ลูกข่าย” เช่น วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลนครปฐม กับวิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลอ้อมน้อยเป็นภาคีเครือข่ายเชิงพื้นที่ได้ เพราะเทศบาลนครปฐม กับเทศบาลนครอ้อมน้อยมีลักษณะรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นเดียวกัน และพื้นที่ของ 2 จังหวัดอยู่ใกล้กัน ส่วนวิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลเมืองนาสาร สังกัดเทศบาลเมืองนาสารสร้างภาคีเครือข่ายกับโรงเรียนองค์กรบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี 1 (ดอนสักผดุงวิทย์) สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดลี้ลักษณะโรงเรียนขยายโอกาสด้านการอาชีวศึกษา ส่วนเทศบาลเมืองพระพุทธรบาท เทศบาลเมืองกำแพงเพชร เทศบาลเมืองหล่มสัก และเทศบาลเมืองศรีราชา ที่มีวิทยาลัยอาชีวศึกษา และมีพื้นที่ที่ห่างกัน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นควรมีบทบาทมากในการสร้างภาคีเครือข่ายทั้ง 4 แห่งได้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การพัฒนายุทธศาสตร์ความร่วมมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาด้าน การอาชีวศึกษาสามารถเป็นต้นแบบ หรือแผนแม่บท (Master Plan) ของการพัฒนาจัดการศึกษาด้านการอาชีวศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาแบบทวิภาคี ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยได้ในอนาคต

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันวิจัยและพัฒนาแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2554). *แผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่นระยะสามปี (พ.ศ. 2555 – 2557)*. กรุงเทพมหานคร: ส่วนแผนและงบประมาณทางการศึกษาท้องถิ่น สำนักประสานและพัฒนากิจการการศึกษาท้องถิ่น.
- เก็จนก เอื้อวงศ์. (2554). *รายงานการวิจัยประเมินผลการจัดการศึกษาของเทศบาล*. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิก.
- คณะกรรมการการศึกษาวุฒิสภา. (2555). *การอาชีวศึกษา ปัญหาที่ท้าทายของประเทศไทย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.
- ชนิดา รัชภพลเมือง สนานจิตร สุคนธ์ทรัพย์ และอุบลวรรณ หงษ์วิทย์กร. (2550). *รายงานการวิจัยและพัฒนา รูปแบบความร่วมมือในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นกรินทร์ เมฆไตรรัตน์. (2547). *สารานุกรมการปกครองท้องถิ่นไทย หมวดที่ 1 แนวคิดพื้นฐาน ลำดับที่ 1 เรื่องการกระจายอำนาจกับการปกครองตนเอง ในระดับท้องถิ่น*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า.
- บรรเลง ศรีนิต ธีรวิฑูถิ บุญยโสภณ สบสันต์ อุตกฤษฎ์ และปิยชาติ โชคพิพัฒน์. (2548). *รายงานเส้นทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษาและเทคโนโลยี*. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนภาพพิมพ์.
- ปธาน สุวรรณมงคล. (2554). *การกระจายอำนาจ แนวคิดและประสบการณ์จากเอเชีย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551). *รายงานการติดตามการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปี 2551*. กรุงเทพมหานคร: เพลิน สตูดิโอ.
- Barlow, M. L. (1974). *The philosophy for quality vocational education*. Washington DC: The American Vocational Association.
- Calhoun, C. C., & Finch, A.V. (1976). *Vocational and career education*. Belmont, CA: Wadsworth Publishing.
- Evan, R. N., & Herr, E. L. (1978). *Foundation of vocational education*. Columbus, OH: Merrill Publishing.
- Prosser, C. A., & Quigley, T. A. (1949). *Vocational education in a democracy*. Chicago, IL: American Technical Society. pp. 217 – 232.
- Maley, D. (1975). *Cluster concept in vocational education*. Chicago, IL: American Technical Society Publishing.
- Thomson, J. K. (1973). *Foundations of vocational education*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.

Translated Thai References

- Auewong, K. (2010). *Evaluation of municipalities education provision*. Bangkok, Thailand: Prikwan Graphic. [in Thai]
- Department of Local Administration. (2011). *The three-year local education development plan (B.E. 2555 - 2557)*. Bangkok, Thailand: Plan and Budget of Local Education. [in Thai]
- Committees of Education of the Senate. (2012). *Vocational education: Problems challenging Thailand*. Bangkok, Thailand: Bureau of Publishing of The Secretariat of The Senate. [in Thai]
- Mektrairat, N. (2004). *Encyclopedia of local administration organizations in Thailand: Chapter 1 Concept of decentralization and local administration*. Bangkok, Thailand: King Prajadhipok's Institute. [in Thai]
- Office of the Education Council. (2008). *Monitoring of provision of local administrations organization B.E. 2551*. Bangkok, Thailand: Ploen Studio. [in Thai]
- Rakpollamueng, C., Sukonthasup, S., & Hongwithayakorn, U. (2007). *Report of research and development of pattern of cooperative of provisions in local administration*. Bangkok, Thailand: Chulalongkorn University. [in Thai]
- Sornnil, B., Boonyasophon, T., Utakrit, S., & Chokpipat, P. (2005). *Report of pathways in vocational education and technology*. Bangkok, Thailand: Parpim. [in Thai]
- Suwanmongkol, P. (2011). *Decentralization concept and experiment of Asia*. Bangkok, Thailand: Chulalongkorn University Publishing. [in Thai]